

Загалом, можна зробити висновок, що молодь не має однозначних поглядів до теми особистісних стосунків: деякі присікають навіть думки про відносини, інші, навпаки, мають нав'язливу потребу у стосунках. Тому вивчення цієї теми є досі актуальною та невивченою до кінця.

Список літератури:

1. Егорова, Т. В. Особливості переживання почуття щастя в підлітковому віці в період воєнного стану. 2023.
2. Ляшенко М. А., Ляшенко Н. О. Руйнування шлюбних відносин під час війни. – 2023.
3. Титаренко, Тетяна Михайлівна. "Психологічне благополуччя особистості у контексті посттравматичного життєтворення." Особистість та її історія (2018): 102-112.

*Анохіна А.О., Ігнатюк О.А.
м. Харків, Україна*

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ПСИХОЛОГІЇ

Сьогодення потребує фахівців, яким властиві певні лідерські якості. Це обумовлено тим, що людині необхідно виконувати різні ролі, у тому числі й керівника мікро- (сім'я) або макроколективу (організація, виробництво) та ін. Сформовані лідерські якості фахівця істотно розширюють можливості самоорганізації людини як суб'єкта ринку праці, забезпечують її конкурентоспроможність. Вони також сприяють кар'єрному

зростанню працівників, що важливо не лише з суб'єктивних позицій, а й з огляду на шкоду для підприємства ситуацій, коли більш здібні до формування ефективних управлінських рішень (за своїм інтелектуальним рівнем, якістю підготовки, творчими нахилами тощо) фахівці не отримують відповідні їхнім можливостям посади через природну чи набуту завдяки неправильним виховним установкам схильність уникати яскравого самовиявлення у професійних умовах.

Проаналізувавши сучасний ринок праці, можна сказати, що психолог має можливість працювати в різних сферах трудових ресурсів. Це можуть бути як спеціалізовані центри, які надають відповідні послуги, так і робота в штаті підприємств й організацій іншого профілю (шкільний психолог, фахівець з психології праці на виробництві та інші посади і професії).

Тому, ми вважаємо, що майбутньому психологу недостатньо бути високоякісним фахівцем. Йому необхідно вміти просувати свої послуги, постійно розвиватися, навчатися та демонструвати на високому рівні лідерські якості в своїй сфері [1].

Дійсно, заклад вищої освіти в свою чергу відіграє важливу роль у формуванні лідерських якостей майбутніх фахівців-психологів. Як зазначає Державна національна програма «Освіта»: «професійна освіта спрямована на забезпечення професійної самореалізації особистості, формування її кваліфікаційного рівня, створення соціально-активного, морально і фізично здорового національного виробничого потенціалу, який має посідати важливе місце у технологічному оновленні виробництва, впровадженні у практику досягнень науки і техніки» і, як зазначають вчені, професійна освіта як складова загальної системи є «фундаментом для здобуття лідерських позицій».

Нам імпонує думка науковців (В. Рибалки, Е. Помиткіна, А. Черкашина, І. Хавіної, Н. Підбуцької, О. Романовського, Т. Гури, С. Резник та інших дослідників), які відзначають, що досягненню реальних

цілей вищої освіти допомагає залучення студентів у таку аудиторну і позааудиторну навчальну діяльність, в якій здатності лідера можуть бути максимально виявлені і розвинені [2, 5 та інші].

Дійсно, виховання особистості в період навчання у закладі вищої освіти - це важливий етап становлення студента. Тож, підготовка студентів-психологів до виховання в собі лідера, здійснюється різними шляхами, але основним є - студентське самоврядування. Ми погоджуємося із думкою автора [3], яка зазначає, що зараз майже в кожному ЗВО створена ефективна система органів студентського самоврядування за допомогою яких студент розвиває себе

Ми згодні з тим, що ефективність діяльності особистості в колективі багато в чому залежить від її активності та ініціативності, від уміння налагодити взаємини з членами групи, проявити себе та свої можливості, отож освітній процес у ЗВО має бути спрямований на створення ефективних педагогічних умов для формування активного та ініціативного лідера, орієнтованого на творчий розвиток та розкриття потенціалу кожного члена команди.

Аналіз досвіду теорії і практики вищої освіти у питанні формування конкурентоспроможних фахівців свідчить, що педагогічні умови виступають одним з компонентів педагогічної системи, що відображають сукупність можливостей матеріально-просторового та освітнього середовища, впливають на процесуальний та особистісний аспекти даної системи і забезпечують ефективне її формування [1-5 та інші].

Отже, педагогічні умови розкривають особливості організації освітнього процесу у ЗВО, визначають результати навчання, виховання та саморозвитку студента, об'єктивно забезпечуючи можливість їх досягнення. Аналіз літературних джерел [2,4,5 та інші] довів, що серед педагогічних умов, котрі забезпечують формування лідерських якостей

студентів університетів в умовах освітніх трансформацій, можна визначити такі:

- відповідність міжнародним стандартам якості вищої освіти;
- випереджальний характер змісту підготовки здобувачів;
- педагогічне супроводження, вмотивованість викладачів до передачі досвіду і професійної культури;
- впровадження лідерської управлінської парадигми шляхом організації інтерактивних форм роботи (тренінгів).

Таким чином варто зазначити, що в процесі формування майбутніх конкурентоспроможних фахівців дуже відіграють педагогічні умови, які забезпечують накопичення студентами нових знань про сутність лідерства, формування лідерського світогляду, отримання досвіду лідерської взаємодії, що зрештою, забезпечує успішне лідерство в майбутньому.

Сучасна освіта має створювати ефективні педагогічні умови для формування майбутніх лідерів аби допомогти кожному студенту у визначенні себе як відповідальної, вільної у своєму творчому виборі, активної особистості. Лідерські якості мають обумовлювати такий вплив на студентську аудиторію у майбутній діяльності, який буде сприяти високим результатам навчання студентів, морально-етичному та духовному їх самовдосконаленню, розвитку їх аналітичного та креативного мислення, пізнавальних і науково-дослідницьких умінь, комунікативних та інформаційних здібностей.

Список літератури:

1. Хавіна І.В., Северина Н. Особистісні якості майбутнього бакалавра з психології у процесі професійної підготовки. Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія. 2019. №4. С 55-66.

2. Черкашин А.І . Сучасні тенденції формування лідерських якостей майбутнього фахівця. Лідери ХХІ століття. Формування особистості

харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій для управління соціальними системами: матеріали 4-ї міжнар. наук.-практ. конф., 29-30 вересня 2020 р. Харків, 2020. С. 85-88.

3. Філіченко Ю.В. Формування лідерських якостей студентів у вищому навчальному закладі. Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: тези доп. Міжнар. наук.-теор. конф. студ. і спір., 7-8 квітня 2015 р., м. Харків. Харків: НТУ «ХП», 2015. С. 232-234.

4. Любченко К.В, Ігнатюк О.А. Педагогічні умови формування лідерських якостей майбутніх фахівців в умовах закладів вищої освіти. Україна і світ: гуманітарно-технічна еліта та соціальний прогрес: матеріали всеукр. наук.-теорет. конф. студ. і аспірантів, 29 вересня 2022 р. НТУ «ХП», 2022. С. 244-245.

5. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти: монографія за загальною редакцією О. Романовський та О. Пономарьов. – Харків: ФОП Мезіна В.В., 2017. 324 с.

Анциборенко Б.Р., Черкашин А. І.

Харків, Україна

Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»

ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ У МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Значення лідерських якостей у сучасному суспільстві та їх вплив на якість роботи в соціальній сфері полягає у тому, що комунікативність, емпатія, прийняття рішень та здатність до співпраці, є критично важливими для